

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(2) 2018

Мукачево
2018

Ольховська І.І., Варга В.С. РОЛЬ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ПІДЛІТКІВ У СУЧАСНОМУ ПРОСТОРІ.....	91
Пагутяк Ю.М., Кравченко Т.М. ІНФІНІТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ..	101
Петрова Н.М., Корнієнко І.О. ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ РОБОТИ ВЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ХВОРОБЛИВИМИ ДІТЬМИ.....	106
Радик В.В., Розман І.І. СИНТАКСИЧНІ СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ЕКСПРЕСІЇ У ТВОРАХ ВІЛЬЯМА ШЕКСПРА.....	109
Сава В.Ф., Мовчан К.М. ПРОФІЛАКТИКА СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАХІВЦІВ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	114
Симинець А.-Е.С., Розман І.І. НОВАТОРСТВО ТА ВКЛАД Ж.Б. МОЛЬЄРА У ФРАНЦУЗЬКИЙ ТЕАТР.....	117
Сливка Н.М., Третинник О.В. ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	121
Станкович Я.П., Іванова В.В. ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	124
Стільник Н.В., Кравченко Т.М. МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ НЕПРАВДИ В АНГЛІЙСЬКОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ).....	130
Токар К., Дудаш А.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОЇ ТЕХНІКИ ХОРУ.....	143

9. Ситнікова Н. Є. Соціальне самоствердження особистості старшокласників за умов системної диференціації навчання: монографія / Н. Є. Ситнікова. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 138 с.
10. Терлецька Л.Г. *Вікова психологія і психодіагностика* : підручник / Л.Г. Терлецька . – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 608 с.
11. Туріщева, Л. В. Настільна книга шкільного психолога : навч.-метод. посібник / Л. В. Туріщева. – Харків : ВГ "Основа", 2009. – 256 с.
12. Туріщева Л.В. Вікові аспекти виховання школяра / Л. В. Туріщева // Виховна робота в школі. - 2006. – № 8. – С.36-41

In the article the psychological peculiarities of self-affirmation and its role in the personal development of children of adolescence are considered. Creation of special conditions for positive self-affirmation for children is one of the topical tasks of modern psychology.

Keywords: self-affirmation, adolescence, personality, deprivation situation.

УДК 81'367.625.41:811.111(045)

Пагутяк Ю.М.
студентка II курсу, спеціальність 012 Середня освіта
(англійська мова та зарубіжна література), ОКР "Магістр"
Мукачівський державний університет
Кравченко Т.М.
старший викладач,
Мукачівський державний університет

ІНФІНІТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ

У статті розглянуто загальноприйнятту періодизацію англійської мови та досліджено розвиток англійських інфінітивних конструкцій та їх зміни в англійській мові. Проаналізовано підходи до визначення передумов та пояснення причин появи нових інфінітивних конструкцій та появи латинського типу AsI конструкцій в англійській мові.

Ключові слова: інфінітивні конструкції, інфінітив з часткою to, герундій, синтаксис.

Мова являє собою відкриту систему, яка є незамкненою, вона безперервно взаємодіє з суспільством, з людиною – своїм творцем і носієм, а окремі мови також постійно взаємодіють одна з одною. Більше того, мова

складається з необмеженої безлічі елементів – справді, не можна сказати навіть для окремої мови, яка кількість морфем, слів або синтагм, які складають верхню межу. Мова – система нелінійна: навіть знаючи точний стан системи тієї чи іншої мови в даний момент, неможливо абсолютно точно передбачити її подальший розвиток. У розвитку мови можна простежити зміну стійких і нестійких станів. Конкуренція мови проявляється в здатності одних мов витіснити інші в тих чи інших сферах вживання, на тих чи інших етапах розвитку суспільства. Зі сказаного випливає, що навіть незначні зміни в системі мови можуть викликати її радикальну перебудову і сприяти утворенню нових структур.

Розуміння закономірностей розвитку мовної системи дає нам ключ до розгадки багатьох, здавалося б, непояснених явищ в мовах світу. Дослідження будь-якого мовного елемента в його функціонуванні дозволяє виявити різні процеси, які можуть в решті решт призвести до того, що дана мова стане абсолютно невпізнанною. Дослідження мовної еволюції, або мовного розвитку необхідні не тільки для досягнень в області історичного мовознавства, а й для прогностичних досліджень.

У роботі представлений новий погляд на деякі емпіричні дані, на деякі відомі проблеми для виявлення джерела для цілого ряду змін в системі мови – становлення інфінітива як самостійної дієслівної форми.

Актуальність роботи полягає у дослідженні розвитку та становлення англійських інфінітивних конструкцій в історичному контексті.

Вивчення інфінітивних конструкцій було завжди предметом дослідження вчених різних країн: Л. Бархударової, Ж. Голікової, В. Каушанської, В. Комісарової, Т. Мальчевської, В. Карабана, І. Корунця та В. Шпака.

Метою дослідження є аналіз інфінітивних конструкцій, їх змін, визначення передумов та причин становлення нових інфінітивних конструкцій в англійській мові.

Інфінітивні конструкції є характерною рисою сучасного синтаксису англійської мови. Історія вивчення інфінітивних конструкцій має свої традиції та досягнення. Значний внесок у цю сферу здійснив англійський лінгвіст Генрі Суїт. Він здійснив періодизацію англійської мови, яка є загальноприйнята лінгвістами. В основу періодизації Суїт поклав морфологічний принцип – наявність системи словозмінних афіксів. Згідно цієї теорії, історію англійської мови поділяють на три періоди: давньоанглійський, середньоанглійський, новоанглійський [1, с. 24].

Давньоанглійська мова датується від початку письменності і сягає до XI століття. Завоювання Англії норманами внесло зміни не тільки в політичний лад завойованої країни, а й змінило мову. У давньоанглійській мові існували

форми Participle та Infinitive. Інфінітив мав категорію виду. Це доводить те, що він походить від іменника. І.П. Іванова стверджує, що в цей період інфінітив втратив відмінкові закінчення. Збереглась ізольовано лише форма давального відмінку з закінченням *-anne (-enne)*. Ця форма вживалась з прийменником *to* (*to bindanne – зв'язати, to etanne – їсти*). Більш розповсюдженою, але незмінною була форма інфінітиву з закінченням *-an* (*bindan – зв'язати, etan – їсти*) [4, с. 191].

За твердженням Д. Лайтфута і багатьох інших лінгвістів, можна припустити, що частка *to* спочатку не була постійним маркером інфінітива в давньоанглійській мові. Історичний розвиток інфінітива призвів до морфологічної зміни від форми флективного інфінітива (V-en) до інфінітива з часткою *to* (*to + V*). Дана точка зору характеризує виникнення *to* для формального використання прийменника, так як частка *to* на сьогоднішній день «перетворилася в граматичний додаток до інфінітива».

Морфологічна система характеризувалась наявністю повних словозмінних афіксів. Наприклад: *sunu – син, sinzan – співати*. У давньоанглійській мові, як і у інших германських мовах, інфінітив є віддієслівним ім'ям, що має парадигму відмінювання.

Ще у давньоанглійській мові інфінітив міг вживатися з власним суб'єктом. У цьому випадку між суб'єктом інфінітива, вираженим знахідним відмінком іменника чи займенника, і самим інфінітивом існував предикативний зв'язок, який на відміну від предикативного зв'язку між підметом і присудком, називається вторинно-предикативним. Отже, ці два елементи, пов'язані вторинно-предикативним зв'язком, утворюють вторинно-предикативну інфінітивну конструкцію, котра за морфологічним статусом складових отримала назву “accusative and infinitive”, і, яку за зразком латинської граматики позначають терміном “accusatives cum infinitivo” (далі а.с.і.), яка виконувала роль складного додатка в реченні. Ця конструкція найчастіше вживалась у давньоанглійській мові після дієслів сприйняття, наказу, а також після каузативних дієслів [6, с. 98].

Середньоанглійський період триває від XI до XV століття. У XII ст. в англійській мові відбувалися інтенсивні зміни, що торкнулися не тільки словникового складу, але й граматичної будови мови, прискоривши процес розвитку та поширення досліджуваних конструкцій. У XV ст. сталися як кількісні, так і якісні зміни в системі англійських інфінітивних конструкцій, які пов'язані з розбудовою риторичного мистецтва та посиленням впливом перекладів античних авторів.

У цей час Лондонський діалект проникає у віддалені частини Англії. Англійська мова з синтетичної змінюється на аналітичну. Аналітичні

мови (грец. *ἀνάλυσις* — роз'єднання) – тип мов, у яких зв'язки між самостійними словами виражаються не зміною закінчень або звуків у коренях, а за допомогою порядку слів у реченні та службових частин мови (прийменників, часток, артиклів). З часом форму слова з *-inge* (*dyinge*) почали сприймати як дієприкметник. У зв'язку з цим два варіанти закінчення *-inde* і *-inge* сприймалися як фонетичний варіант одного закінчення. Згодом один варіант витіснився. Звідси й з'явилася етимологія закінчення *-ing* (*singing, speaking*).

Смирницький О.І. зазначає, що у результаті синтаксичного зміщення, незважаючи на семантичну різницю, дієприкметник та іменник мали одне закінчення. Ці дві форми згодом стали омонімами. У цей час відбулося співпадіння двох форм інфінітиву. Давньоанглійський прийменниковий інфінітив являв собою форму з прийменником *to*, який виражав мету, а в середньоанглійській він втрачає закінчення давньоанглійського давального відмінка і як результат співпадає з формою простого інфінітиву (*to writenne > writan*) [2, с. 136].

Отже, після зникнення ненаголошеного закінчення ця форма сприймається як форма відмінка, а прийменник *to* починає набувати значення частки, яка вживається з інфінітивом і є його показником (*to drink, to bear, to speak*). У цей час відбулося фонетичне послаблення словозмінних афіксів. У середньоанглійський період у зв'язку з редукацією закінчень зникає формальна відмінність між змінювальною та незмінювальною формами інфінітива. Обидва закінчення *-an, -anne (-enne)* редукуються у єдину форму *-en(n)*. Також прийменник *to* втрачає своє значення, у зв'язку з фонетичною редукацією, і починає сприйматися як приінфінітивна частка. Частка *to* закріпилася як морфологічний показник інфінітива у самому кінці ранньонovoанглійського періоду [3, с. 114].

Протягом XIV – XV ст. виникають нові структурні типи англійських інфінітивних конструкцій: непоширені (об'єктні, адвербіальні та ад'єктивні), поширені (об'єктні, адвербіальні та ад'єктивні (XVII ст.) й комбіновані, а саме, об'єктно-адвербіальні й об'єктно-ад'єктивні) синтаксичні конструкції, утворені відповідно до певних правил. У зазначений період уніфікується й лексичний склад конструкції, вживаються більш складні та синтаксично різноманітні типи інфінітивних конструкцій, які виконують функцію вставних одиниць у наступні періоди історії розвитку мови [1, с. 92].

Період новоанглійської мови бере початок у XV столітті і є актуальним до сьогодні. Саме з появою новоанглійського періоду формується національна мова. Формується фонетика та граматики сучасної англійської мови. Основною характеристикою цього періоду є відсутність словозмінних

афіксів. Наприклад: *son* – *син*, *sing* – *співати*. Існувало багато місцевих діалектів, які були менш вживані, оскільки в цей період друкувалося багато книжок, енциклопедій та словників. Отже, люди почали активно використовувати літературний варіант англійської мови [5, с. 72].

Важливо зазначити, що у сучасній англійській мові існує інфінітив та дієприкметник. Герундій, який не існував в давньоанглійській мові, згодом з'явився.

Отже, проведене дослідження дозволяє зробити низку загальних висновків відносно розвитку інфінітивних конструкцій та їх вживання у сучасній англійській мові. Інфінітивні конструкції зазнавали значних змін з плином часу. У статті розглянуто особливості історичного розвитку інфінітивних конструкцій та з'ясовано їх походження в англійській мові. Зазначимо, що вчені виділяють три періоди розвитку мови: давньоанглійський, середньоанглійський та новоанглійський. Ці умови сприяли існуванню інфінітивних конструкцій у сучасній англійській мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вихованець І. Р. Частина мови в семантико-граматичному аспекті / І. Р. Вихованець. – К: Наукова думка, 1988. – 256 с.
2. Молозовенко І. О. Семантичне варіювання інфінітивних речень в сучасній англійській мові / І. О. Молозовенко. // Вища школа. – 1985. – №83. – С. 136.
3. Снісаренко І. Є. Інфінітивна конструкція з прийменником *for* у середньоанглійській мові: семантика та функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Снісаренко І. Є. – К, 2001. – 190 с.
4. Denison D. English Historical Syntax / David Denison. – London: Longman, 1993. – 214 с.
5. Duffley P. The English Infinitive / P. Duffley. – London: Longman, 1992. – 182 с.
6. Kageyama T. AGR in Old English Infinitives / T. Kageyama. – L: Lingua, 1992. – 128 с.

The article deals with the standard periodization of the English language. The development of English infinitive structures and their changes in the English language have been explored. The approaches to determining the preconditions and explanation of the reasons for the appearance of new infinitive structures and the appearance of the Latin type of AcI constructs in English have been analyzed.

Key words: infinitive constructs, infinitive with particle to, gerund, syntax.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>